II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING
af 2. februar 2000
om den støtteordning, som Italien har iværksat for kooperativer på Sicilien

(meddelt under nummer K(2000) 384)

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2000/359/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 [1], særlig artikel 14,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med artikel 88, stk. 2, første afsnit [2], og under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Den 25. oktober 1993 sendte de italienske myndigheder under henvisning til traktatens artikel 88, stk. 3, Kommissionen et brev, hvori de efter fristens udløb anmeldte lov nr. 25 af 1. september 1993 om beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, der var blevet vedtaget af regionen Sicilien. Da loven allerede var vedtaget, blev den indført i registeret over uanmeldt støtte under NN 113/93. Med denne lov, der omfatter 165 artikler, indføres der nye støtteordninger, og flere allerede eksisterende ordninger ændres. Efter en indledende undersøgelse fandt man det nødvendigt at opdele sagen i tre dele, vedrørende henholdsvis:

— artikel 44 og 50 i lov nr. 25/1993 og kapitel VII i samme lov (artikel 77-105): land- og skovbrugsforanstaltninger (støtte NN 113/B/93)

— artikel 55, berigtiget ved artikel 5 i regionallov nr. 6/1995: foranstaltninger vedrørende kooperativer (støtte NN 79/96)

— resten af regionallov nr. 25/1993 (støtte NN 113/A/93).

(2) Nærværende beslutning vedrører kun den støtteordning, der blev oprettet ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, berigtiget ved artikel 5 i regionallov nr. 6/1995, og de tilfælde, hvor den finder anvendelse.

(3) Kommissionen besluttede den 25. marts 1998 at indlede proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, over for den støtteordning, der var oprettet ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, berigtiget ved artikel 5 i regionen Siciliens lov nr. 6/1995 af 10. januar 1995, og over for den støtteordning, der var oprettet ved artikel 36 i regionen Siciliens lov nr. 23 af 9. maj 1986, berigtiget ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993.

(4) Ved telefax af 25. marts 1998 (SG(98) D/32049) [3] fik de italienske myndigheder tilsendt en fejlagtig meddelelse om, at der ikke ville blive rejst indvendinger herimod.

(5) Ved brev af 2. juli 1998 (SG(98) D/5241) underrettede Kommissionen Italien om beslutningen om at indlede proceduren i EF-traktatens artikel 88, stk. 2, vedrørende den støtteordning, der var oprettet ved artikel 55 i regio-

[1] EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.
[2] EFT C 382 af 9.12.1998, s. 11.

[3] Den faxmeddelelse, som Kommissionen sendte de italienske myndigheder, har følgende ordlyd: »Hermed fremsendes en liste over de beslutninger, som Kommissionen har truffet den 25.3.1998: NN 79/96 — Foranstaltninger vedrørende kooperativer — Sicilien: Beslutning om ikke at rejse indvendinger«.

nallov nr. 25/1993, berigtiget ved artikel 5 i regionallov nr. 6/1995, og over for den støtteordning, der var oprettet ved artikel 36 i regionallov nr. 23/1986, berigtiget ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993. Ved samme brev pålagde Kommissionen Italien pligt til inden for en måned efter modtagelsesdatoen at fremsende alle de dokumenter og oplysninger, som var nødvendige, for at Kommissionen kunne vurdere, om den støtte, der ville blive ydet gennem ovennævnte støtteordninger, var forenelig med traktatens artikel 87.

(6) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ([4]).

(7) Kommissionen opfordrede medlemsstater og tredjeparter, der berøres heraf, til inden for en måned efter beslutningens offentliggørelse at fremsætte deres bemærkninger til de pågældende bestemmelser.

(8) De italienske myndigheder fremsendte deres bemærkninger ved brev af 26. marts 1999. Kommissionen modtog ikke bemærkninger fra berørte tredjeparter. De italienske myndigheder reagerede ikke på Kommissionens ønske om yderligere oplysninger. Derimod meddelte de, at de fleste af observationerne i brevet om procedurens iværksættelse vedrører den ordning, der omhandles i artikel 36 i regionallov nr. 23/1986, der allerede var blevet godkendt af Kommissionen, og at den ordning, der var oprettet ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, aldrig var blevet iværksat.

(9) Som følge af den fejlagtige meddelelse af 25. marts 1998 blev de italienske myndigheder den 1. juli 1999 skriftligt anmodet om at bekræfte, at artikel 55 i regionallov nr. 25/1993 aldrig var blevet iværksat, og om at forpligte sig til at ophæve samme, idet Kommissionen samtidig meddelte, at den, hvis der ikke indløb svar, ville vedtage en beslutning på grundlag af de oplysninger, den var i besiddelse af.

(10) Ved brev af 21. januar 2000, der blev registreret som indgået den 26. januar 2000, oplyste de italienske myndigheder, at den ordning, der var oprettet ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, aldrig var blevet iværksat.

II. **BESKRIVELSE**

(11) Ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993 indsættes der i artikel 36 i regionallov nr. 23/1986 en bestemmelse om en støtteordning for kooperativer. I henhold til de italienske myndigheder var denne lov blevet anmeldt til Kommissionen, der havde godkendt denne, som det fremgår af telex nr. 6891 af 25. oktober 1986, hvori Italiens faste repræsentation meddeler de sicilianske myndigheder, at Kommissionen ikke har rejst indvendinger mod ordningen.

(12) Ved artikel 36 i regionallov nr. 23/1986 oprettes der en støtteordning, hvorved kooperativer kan få lån på lempelige vilkår fra det regionale kreditinstitut (Istituto regionale di credito alle cooperative — IRCAC), dvs. til en rente på 4 % for lån på op til 5 mia. ITL med en maksimal løbetid på 20 år, til finansiering af projekter:

a) til forbedring af produktion og beskæftigelse ved udvidelse af produktionsmidlerne og/eller modernisering af produktionsmidler og/eller tekniske serviceydelser ved hjælp af innovation og forbedringer

b) til opnåelse af højere produktpriser ved forbedring af kvaliteten

c) til rationalisering af distributionssystemet

d) til refinansiering af op til 50 % af de finansielle omkostninger i forbindelse med gennemførelsen af ovennævnte projekter

e) til omstrukturering og omlægning af produktionsanlæg.

I tilfælde, hvor kooperativerne blandt deres medlemmer tæller arbejdstagere, der er blevet fritstillet i forbindelse med »cassa integrazione«-ordninger eller afskediget, kan der ydes lån på samme vilkår som ovenfor til projekter, der tager sigte på:

f) at opbygge eller erhverve anlæg inden for produktion, distribution, turisme og servicesektoren

g) at modernisere og udbygge de projekter, der omhandles i litra a)-e).

(13) Artikel 55 i regionallov nr. 25/1993 giver regionen Siciliens regering bemyndigelse til at yde en ekstra garanti til IRCAC med henblik på finansiering af kooperativers anskaffelse af erhvervsgoder, når disse goder ikke selv repræsenterer en tilstrækkelig garanti til dækning af de lån, som IRCAC yder kooperativerne.

(14) Det kan ikke udelukkes, at disse støtteordninger kan kombineres med anden støtte, da loven ikke indeholder noget eksplicit forbud herimod.

III. **BEMÆRKNINGER FRA BERØRTE PARTER**

(15) Der ikke indløbet bemærkninger fra andre berørte parter vedrørende iværksættelsen af proceduren i traktatens artikel 88, stk. 3, over for nævnte ordning.

IV. **BEMÆRKNINGER FRA ITALIEN**

(16) I brevet af 26. marts 1999 beklagede de italienske myndigheder forsinkelsen og den uforståelige forskel mellem indholdet af noten af 25. marts 1998, hvori der ikke rejstes indvendinger mod de to støtteordninger i henholdsvis artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, og artikel 36 i regionallov nr. 23/1986, og indholdet af noten af 2. juli 1998, hvori man meddelte, at proceduren i traktatens artikel 88, stk. 3, ville blive indledt over for de to støtteordninger.

([4]) Se fodnote 2.

(17) De italienske myndigheder fremførte endvidere, at de fleste af de bemærkninger, som Kommissionen har fremsat i beslutningen om at indlede proceduren, vedrørte den støtteordning, der var oprettet ved regionallov nr. 23/1986, og som var blevet godkendt af Kommissionen, således som det fremgår af den telexmeddelelse, som Italiens faste repræsentation havde fremsendt den 25. oktober 1986 under nr. 6891 for at meddele, at Kommissionen ikke havde rejst indvendinger.

(18) De italienske myndigheder meddelte også pr. 26. marts 1999, at den ordning, der var oprettet ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, berigtiget ved artikel 5 i regionallov nr. 6/1995, aldrig var blevet iværksat.

(19) De italienske myndigheder bekræftede ved brev af 21. januar 2000, at den ordning, der var oprettet ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, berigtiget ved artikel 5 i regionallov nr. 6/1995, aldrig var blevet iværksat.

V. **VURDERING AF STØTTEN**

Er støtten i den ordning, der er oprettet ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, berigtiget ved artikel 5 i regionallov nr. 6/1995, statsstøtte?

(20) Kommissionen konstaterer på grundlag af de oplysninger, der er indsendt af de italienske myndigheder, og de undersøgelser, som Kommissionen selv har foretaget som led i proceduren, at den i artikel 36 i regionallov nr. 23/1986 omhandlede støtteordning blev godkendt den 8. oktober 1986. Ordningen er dermed en eksisterende ordning som defineret i traktatens artikel 88, stk. 1, og den er blevet vedtaget i modstrid med de regionalstøttebestemmelser, som Italien har accepteret.

(21) Ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, berigtiget ved artikel 5 i regionallov nr. 6/1995, oprettes der en ny ordning, som ikke vedrører den oprindelige ordning, dvs. den ordning med lån på lempelige vilkår, der var blevet oprettet ved artikel 36 i regionallov nr. 23/1986. I henhold til artikel 36 i regionallov nr. 23/1986 kan der nemlig ydes lån på lempelige vilkår både med og uden de garantier, der omhandles i artikel 55 i regionallov nr. 25/1993. Der er således tale om to forskellige ordninger. Nærværende vurdering af støttens art vedrører kun den garantiordning, der er omhandlet i artikel 55 i regionallov nr. 25/1993.

(22) Den støtteordning, der etableres ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, skulle have været anmeldt til Kommissionen under udarbejdelsesfasen, jf. traktatens artikel 88, stk. 3. Dette har de italienske myndigheder ikke gjort, idet de først anmeldte støtten efter regionallovens vedtagelse. Støtten er dermed ulovlig i henseende til EF-retten, da traktatens artikel 88, stk. 3, er blevet overtrådt.

(23) Den garanti, der kan gives i forbindelse med IRCAC's lån til kooperativer, er statsstøtte i den forstand, der er defineret i traktatens artikel 87, stk. 1, eftersom kooperativerne med denne garanti kan opnå lån på lempeligere vilkår, end hvad de normalt kan få på finansmarkedet. Denne offentlige garanti giver kooperativerne mulighed for at få en lavere rente og/eller stille en lavere sikkerhed. Det er sandsynligt, at nogle af kooperativerne uden denne offentlige garanti ikke ville kunne optage lån overhovedet. Garantien giver dermed kooperativerne mulighed for at drive forretningen videre og måske ligefrem udkonkurrere konkurrenter, der ikke har adgang til samme fordele, således at de selv undgår udkonkurrering og omstrukturering. Garantien er en fordel for virksomheder, der driver forretning i visse områder i Italien.

(24) Garantien fordrejer konkurrence ved at stille de modtagende virksomheder bedre end virksomheder, der ikke har adgang til samme fordele. Støtten kan også få indflydelse på Fællesskabets indre samhandel, hvis den samme virkning optræder herindenfor.

(25) Den støtteordning, der er oprettet ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, fordrejer konkurrencen og influerer på samhandelen mellem medlemsstaterne, hvis de støttemodtagende virksomheder eksporterer en del af deres produktion til de øvrige medlemsstater. Selv hvis de pågældende virksomheder ikke har nogen eksport, er deres nationale produktion alligevel begunstiget, idet virksomheder etableret i andre medlemsstater på denne måde får sværere ved at eksportere deres produkter til det italienske marked ([5]).

(26) Garantien er statsstøtte i den i traktatens artikel 87, stk. 1, definerede forstand, idet den fordrejer konkurrencen og kan influere på samhandelen mellem medlemsstaterne.

Er den støtteordning, der er oprettet ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, forenelig med fællesmarkedet?

(27) Efter således at have fastslået, at den støtte, der ydes på grundlag af artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, er statsstøtte i den forstand, der er defineret i traktatens artikel 87, stk. 1, må Kommissionen undersøge, om støtten er forenelig med fællesmarkedet, jf. traktatens artikel 87, stk. 2 og 3.

(28) Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt undtagelsesbestemmelserne i traktaten kan finde anvendelse, er det Kommissionens mening, at der hverken er tale om støtte af social karakter (artikel 87, stk. 2, litra a)), støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder (artikel 87, stk. 2, litra b)), eller de under artikel 87, stk. 2, litra c), omhandlede støtteforanstaltninger, og at de under artikel 87, stk. 2, omhandlede undtagelsesbestemmelser således ikke kan bringes i anvendelse på støtten.

([5]) Jf. EF-Domstolens dom af 13.7.1988 i sag 102/87, Frankrig mod Kommissionen, Sml. 1988, s. 4067.

(29) Den støtteordning, der er oprettet ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, tjener til at give kooperativerne mulighed for at fortsætte med at drive virksomhed, idet den mindsker deres investeringsomkostninger. Det støtteelement, der er implicit i garantien, er lig med forskellen mellem den rentesats, som låntageren skulle have betalt på det frie marked, og den rentesats, han reelt har opnået takket være garantien, med fradrag af et eventuelt garantigebyr. Støttebeløbet er lig med hele lånebeløbet i de tilfælde, hvor et kooperativ på grund af sine finansielle forhold ellers ikke ville være i stand til at optage lån uden statsgarantien.

(30) Hvis garantien gives i forbindelse med lån, der ydes til finansiering af projekter, som omhandlet i betragtning 12, litra b), c), d), og e), i denne beslutning, tjener den ikke til at stimulere startinvestering, jf bestemmelserne vedrørende regionalstøtte, men blot til at aflaste virksomhederne for de løbende udgifter ved at optage lån, hvortil der ydermere allerede ydes tilskud med det formål at gennemføre foranstaltninger, der ikke har status af startinvesteringer. Det vil således sige, at støtten kan betragtes som driftsstøtte.

(31) Driftsstøtte har særlig konkurrencefordrejende virkning og kan derfor kun anses for forenelig med fællesmarkedet i helt exceptionelle tilfælde, og kun i de allermest ugunstigt stillede regioner. Der gives kun tilladelse til driftsstøtte på en række yderst restriktive betingelser, bl.a. at den skal være begrænset i tid. Disse restriktive betingelser er efterhånden blevet yderligere skærpet, og det fremgår af de nye retningslinjer for regionalstøtte ([6]), at der er et generelt forbud mod driftsstøtte, idet støtte af denne art kun kan tillades under exceptionelle forhold, og kun under forudsætning af, at den er degressiv og begrænset i tid.

(32) Kommissionen sidder ikke inde med oplysninger, der giver den grund til at formode, at forudsætningerne for at bringe traktatens undtagelsesbestemmelser i anvendelse er til stede, og den konkluderer derfor, at ovennævnte betingelser ikke er blevet overholdt.

(33) Hvis garantien gives i forbindelse med lån, der ydes til finansiering af projekter, som omhandlet i betragtning 12, litra a), i denne beslutning, kan der eventuelt være tale om støtte, der ydes under forudsætning af, at der foretages en startinvestering. Kommissionen sidder ikke inde med oplysninger, der giver den mulighed for at beregne støttens intensitet og vurdere, om reglerne vedrørende kombination af forskellige støtteformer og vedrørende følsomme sektorer er overholdt, og den anlægger derfor det synspunkt, at betingelserne for at bringe traktatens regionale undtagelsesbestemmelser i anvendelse ikke er opfyldt. Det fremføres i beskrivelsen af støtteordningen, at den skulle have beskæftigelsesfremmende virkning, men Kommissionen må konstatere, at der i det foreliggende tilfælde kun er tale om arbejdspladser i forbindelse med gennemførelsen af en investering. Det følger heraf, at støtten må betragtes som regionalstøtte, og at Fællesskabets retningslinjer for støtte til fremme af beskæftigelsen således ikke er relevante.

(34) Hvis garantien gives i forbindelse med lån, der ydes til finansiering af projekter, som omhandlet i betragtning 12, litra g), i denne beslutning, kan der eventuelt være tale om støtte, der ydes under forudsætning af at der foretages en startinvestering. Kommissionen sidder ikke inde med oplysninger, der giver den mulighed for at beregne støttens intensitet og vurdere, om reglerne vedrørende kombination af forskellige støtteformer og vedrørende følsomme sektorer er overholdt, og den anlægger derfor det synspunkt, at betingelserne for at bringe traktatens regionale undtagelsesbestemmelser i anvendelse ikke er opfyldt.

(35) Hvis statsgarantien er nødvendig, for at kooperativerne kan optage lån til finansiering af de projekter, som omhandles i betragtning 12 i denne beslutning, kan støtten være støtte til kriseramte virksomheder som omhandlet i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ([7]), hvilket vil sige, at de pågældende projekter kan være nødvendige for, at virksomhederne kan fortsætte med at drive forretning. Støtten skal derfor også undersøges med udgangspunkt i nævnte retningslinjer.

(36) Kommissionen sidder ikke inde med oplysninger, der giver den grund til at formode, at de forudsætninger, der er opstillet i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder, er opfyldt, og den konkluderer derfor, at betingelserne for at bringe traktatens undtagelsesbestemmelser for denne sektor i anvendelse ikke foreligger.

(37) På grundlag af ovenstående redegørelse konkluderes det, at den støtte, der omhandles i artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, ikke kan henføres under undtagelsesbestemmelserne i traktatens artikel 87, stk. 3, litra a) og c), og at den således er uforenelig med fællesmarkedet, jf traktatens artikel 87, stk. 1. Det er klart, at undtagelsesbestemmelserne i artikel 87, stk. 3, litra b) og d), heller ikke kan bringes i anvendelse.

VI. **KONKLUSIONER**

(38) Kommissionen fastslår, at Italiens vedtagelse af støtteordningen er en overtrædelse af artikel 88, stk. 3, og dermed er ulovlig.

(39) Kommissionen konstaterer på grundlag af redegørelsen i betragtning 5 i denne beslutning, at den støtte, der ydes ved den ordning, der blev oprettet ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, berigtiget ved artikel 5 i regionallov nr. 6/1995, er uforenelig med fællesmarkedet.

([6]) EFT C 74 af 10.3.1998, s. 9.

([7]) EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12, og EFT C 288 af 9.10.1999, s. 2.

(40) Når der er ydet støtte, som er uforenelig med fællesmarkedet og dermed ulovlig, kræver Kommissionen i medfør af artikel 14 i forordning (EF) nr. 659/1999, at medlemsstaten tilbagesøger støtten hos modtagere, således at de oprindelige forhold retableres. I det her foreliggende tilfælde skal der foretages tilbagesøgning for samtlige beløb, der måtte være blevet udbetalt på grundlag af nævnte ordning, uanset de italienske myndigheders udtalelse om, at artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, berigtiget ved artikel 5 i regionallov nr. 6/1995, aldrig er blevet iværksat.

(41) Tilbagesøgning sker på grundlag af landets egne procedurebestemmelser. Der påløber renter fra den dato, hvor støtten stilles til rådighed for modtageren, og indtil det faktiske opkrævningstidspunkt. Renten beregnes på grundlag af den referencerente, der anvendes til at beregne bidragsækvivalenten i forbindelse med regionalstøtte.

(42) På baggrund af de berettigede forventninger, som den fejlagtige meddelelse, der blev tilsendt de italienske myndigheder den 25. marts 1998, gav anledning til, foretages der ikke tilbagesøgning af støtte, der er udbetalt i tidsrummet mellem den 25. marts 1998 og den 2. juli 1998, dvs. den dato, hvor de italienske myndigheder fik meddelelse om, at proceduren i artikel 88, stk. 2, ville blive iværksat over for den pågældende støtteordning —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtteordning, som Italien ulovligt har vedtaget ved artikel 55 i regionallov nr. 25/1993, berigtiget ved artikel 5 i regionallov nr. 6/1995, er uforenelig med fællesmarkedet.

Artikel 2

Det påhviler Italien at afskaffe den i artikel 1 omhandlede støtteordning.

Artikel 3

Italien træffer de fornødne foranstaltninger for hos modtagerne at tilbagesøge ulovligt støtte, som omhandlet i artikel 1, dvs. støtte, der er bevilliget inden den 25. marts 1998 eller efter den 2. juli 1998.

Tilbagesøgningen sker på grundlag af landets egne procedurebestemmelser. Beløbet tilbagebetales med tillæg af renter beregnet fra den dato, hvor støtten stilles til rådighed for modtageren, og indtil det faktiske opkrævningstidspunkt. Renten beregnes på grundlag af den referencerente, der anvendes til at beregne bidragsækvivalenten i forbindelse med regionalstøtte.

Artikel 4

Italien underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

Artikel 5

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 2. februar 2000.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen